

Ad corinthios II.

alios bonos imitemini. p̄me corin. i. 4. Sectamini charitate. emulamini carismata meliora. Eoz vo q̄ ptinet ad exteriorē actū duo ponit. p̄mittū ē vt vindicēt in seipsis q̄ peccauerūt: et hoc vtilē ē. Cū enim oē malū necessariū sit puniri vel ab hoīe vel a deo: si hoc nō punit meli⁹ ē q̄ hō malū i se puniat qd̄ fecit: q̄ q̄ deus: qz vt d̄r Deb. io. Dozendum ē incidere in manus dei r̄. Et q̄tum ad hoc dicit. S; vindictā. i. qz peccātes punitis et ēt vosipos. p̄ corint. 9. Castigo corpus meuz r̄. Esa. 26. Iusticiā nō fecim⁹ r̄. Scōz ē q̄ totalr abstineat a malo. Et iō dicit. In oib⁹ exhibuistis duce. s. fide incōtaminatos eē negotio: scz xp̄iano. supra. 6. In oib⁹ exhibeam⁹ r̄. Eph. i. Elegit nos ante mūdī stitutiōē vt essemus sancti. ps. Ambulās i via immaculata r̄. Uel negotio: de q̄. s. correcti estis: puta de fauore quē d̄distis fornicatori: s; postmoduz puniēdo r̄ dēnādo ip̄z oñdistis vos i h̄ incōtaminatos eē.

Lectio.

III.



Sicut r̄ si scripsi vobis nō p̄ eum qui fecit iniuriā: nec propter eū qui passus est: sed ad manifestandā sollicitudinem nostram: quaz habem⁹ pro vobis coram deo. Ideo cōsolati sumus. In consolatione autem nostra abundantius magis gauisi sumus super gaudio titi: quia reffectus ē spiritus eius ab omnibus vobis. Et si quid apud illum de vobis gloriatus suz: nō sum confusus: sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus: ita r̄ gloriatio nostra que fuit ad Tytū veritas facta ē. Et viscera eius abundantius in vobis sunt: reminiscētis omnium vestrum obedientiam: quomodo cum timore r̄ tremore excepistis illum. Gaudeo q̄ in omnibus confido in vobis.

Cic assignata rōne q̄re gaudet ap̄tus de ip̄oz tristitia p̄sequēter iducit cōclusionē suā: in qua duo facit. p̄mo n. oñdit intentionē suā quā habuit i scribēdo. Scōdo manifestat gaudiū: qd̄ habuit de ip̄oz correptione ibi. (Iō cōsolati r̄.) Dicit q̄ p̄mo. Ex quo incōtaminati estis: igit apparet q̄ et si scripsi vobis p̄ eplam i crepando: nō scripsi p̄ eū tm̄: q̄ fecit iniuriā icestū maculando cubile patris sui: vt d̄r p̄me cor. 5. Nec p̄ eū tm̄ q̄ passus ē. s. p̄ patre: q̄ si nō p̄ zeluz vindicte solū: s; h̄ feci ad manifestandā sollicitudinē nostrā: quā p̄ vobis habem⁹. i. vt sciret q̄ solliciti simus p̄ vobis: r̄ h̄ dico corā deo: vt sit iuramētū. i. deo teste. Uel ad manifestandā corā vobis deo. s. d̄ oibus sollicitudinē nr̄am. Col. 2. Uolo vos scire quā sollicitudinē r̄. Uel alr. Nō scripsi tm̄ p̄ eū q̄ fecit iniuriā vt. s. corrigere. Uel p̄ eū q̄ passus ē: vt placare. sed ad manifestandā r̄. vt. s. vos q̄ indignati fuistis p̄ contumelia r̄ pena inflicta fornicatori reconciliaremini deo.

Cōsequēter cōcludit gaudiū qd̄ habuit d̄ eoz correptione cū dicit. (Iō r̄ cōsolati sum⁹ r̄.) q. d. Quia hoc p̄secut⁹ suz ex eo q̄ scripsi. s. q̄ estis correcti: iō cōsolati sumus. i. cōsolationē accepimus. Gaudium enim hoīs est cū cōsequit⁹: qd̄ cū desiderio intendit. supra. i. Abundantius autem r̄.

Cōsequēter cū dicit. (In cōsolatione autē r̄.) p̄dit se cū daz cam sue cōsolationis q̄ sumit ex deuotione quā ostēderūt ad Tytū. Et circa hoc tria facit. p̄mo ponit gaudiū suū de gaudio titi cōceptū. Scōdo gaudy rōnem assignat ibi. (Et si qd̄ apud illū r̄.) Tertio materiā gaudy Tyti assignat ibi. (Reminiscētis oīum vestz r̄.) Dicit

q̄ p̄mo. Gauisi sumus de correptione v̄ra: autē. i. sed i cōsolatione nostra abundantius magis gauisi sum⁹ q̄ turbati fuimus de tribulatione sup gaudio Tyti. Uel magis gauisi sumus. i. magis gaudiū attulit cōsolationi nostre gaudiū Tyti. r̄ hoc qz reffectus ē sp̄s ei⁹. Tūc. n. reficit animus plati: q̄ subditi ei⁹ sunt obediētes ei: r̄ eū reuerent. p̄bi lem. Refice viscera r̄. Rfectus in quaz ab oibus vobis qz oēs vel correcti estis vel est spes correptionis. Rōnem aut huius gaudy assignat q̄tm̄ ad duo. Unū ē ex parte apli: qz. s. ipse inuentus ē verax. Nā aplis cōmēdauerat corinthios Tyto ante q̄ iret ad eos. Quia vero nunc ita inuenit Tytus sicut apls dixit: gaudet aplis v̄ba sua vera fuisse. Et hoc est qd̄ dicit. (Et si qd̄ apud illū de vobis gloriatus sum) cōmēdādo vos. Dicit aut gloriat⁹ suz: qz gloria apli erat bonū illoz. (Nō sū cōfusus.) i. nō erubescō me falsa dixisse. Quā. n. aliq̄ inuenit mendax: confundit. Ecc. 3. 7. Ante oīa sermo verax r̄. S; sicut oīa in veritate vobis locutus sum. i. sicut p̄dicauī vobis veritatem: ita gloriatio nostra q̄ fuit ad Tytuz de vobis veritas facta est. i. inuenta est vera. Alia ratio est ex parte corinthioz. Nā amici desiderant: vt illi quos diligūt ab oib⁹ diligant. Quia q̄ Tytus diligebat corinthios p̄ eozum deuotionē: iō de hoc aplis gaudebat. Et iō dicit aplis. (Et viscera eius r̄.) q. d. Nō solū gaudeo: qz inuēt⁹ suz verax: sed et qz viscera eius: id est viscerosa charitas ei⁹: r̄ nimius amor abundanti⁹ q̄ ante in vobis esset: ex quo vidit p̄fectū vestz. Uel abundantius q̄ i alijs. ephe. 6. Induite vos sicut electi dei r̄. (Māz aut gaudy manifestat ex duobus. s. ex obediētia r̄ ex reuerētia. Ex obediētia q̄dez cū dicit. (Reminiscētis oīum vestz obediētia) qua obediēter sibi obtēperastis. In q̄ et r̄ laudauit vos. i. reg. 15. Melior ē obediētia r̄. Ecc. 3. Filij sapiētie ecclesia iustoz. Ex reuerētia aut cū dicit. (Quō in timore.) s. filiali: nō suū cū timore animi: r̄ tremore corporis excepistis eū. Sal. 4. Testimonij. n. vobis r̄. Et qz ita habuistis vos ad eū gauisus sū: qz verax inuēt⁹ sū r̄ ipe diligit vos. Un̄ gaudeo q̄ i oib⁹ cōfido de vobis. Nō solū i bōa voluntate: s; et i bōis opib⁹ i futuro: q̄ bñ vos habetis. Deb. 6. Cōfidim⁹ de vob meliora r̄ viciniora saluti.

CAPIT.

VIII.



Quaz aut vobis facimus fratres gratiam dei que data est in ecclesia v̄s macedonie: r̄ q̄ in multo experimento tribulationis abundantia gaudij ip̄oz fuit: r̄ altissima paupertas eoz abundauit in diuitias simplicitatis eozum. Quia s̄m virtutē testimonium illis reddo r̄ supra virtutez voluntarij fuerūt cum multa exhortatione obsecrātes nos gratiam r̄ cōmunicationez ministerij: qd̄ fit i sanctos. Et non sicut sperauimus: s; semetip̄os dederunt: p̄imum dño: deinde nobis per voluntatem dei: ita vt rogaremus Titū: vt quē admodum cepit ita r̄ perficiat in vobis etiaz gratiā istā. Sed sicut i oibus abundatis fide r̄ sermone r̄ scientia r̄ omni sollicitudinē insup r̄ charitate vestra in nos: vt r̄ in hac grā abundetis. Non quasi imperans dico: s; per alioz sollicitudinez etiam vestre charitatis ingenij bonum comprobans.

Posita iam exhortatiōe ad bonum in generali: hic conse-
quēter exhortatur eos ad quoddā bonū particulare. scilicet ad
largitiōē collectarū p̄ sanctis qui erāt in hierusalē. Naz
sicut Act. 15. dicitur: et ap̄t̄l̄s t̄ḡit ad hall. z. Ap̄t̄l̄s ip̄osuerūt pau-
lo et barnabe vt p̄ponerēt verbū salutis gētib⁹ exhortā-
do eos ad subueniēdū sanctis q̄ erāt in hierusalē q̄ vendi-
tis oibus et positis ad pedes ap̄toꝝ in maxīma erāt paup̄-
tate. et ad hoc inducit eos ad p̄ns. Ubi duo facit. Primo i-
ducit eos ad dādū. Sc̄do monet ad modū dādī: vt. sc̄. cito
et abūdāter dent. et B. 9. ca. ibi. (Naz de misterio rē.) Cir-
ca p̄mū duo facit. P̄rio tractat de collectis dandis. Sc̄do
de mīstris p̄ quos h̄j collectis fiāt ibi. (H̄as aut̄ deo q̄ de-
dit rē.) Circa p̄mū duo facit. P̄rio iuducit eos ad dādū.
Sc̄do excludit excusationes ibi. (Si enī volūtas p̄mpta
est rē.) Inducit aut̄ eos ad dādū tripl̄r. P̄rio exemplo
alioꝝ qui dederūt. Sc̄do exemplo xp̄i ibi. (Sicut enīz
grām dñi nostri rē.) Tertio ex ip̄oꝝ p̄pria volūate ibi.
(Voc enim vobis vtile rē.) Circa p̄mū tria facit. Primo
ponit exemplū. Sc̄do ostēdit se permotus ab h̄o exemplo
ibi. (Ita vt rogaremus titus rē.) Tertio monet vt ip̄i h̄
exemplū sequātur ibi. (Sicut sicut in oibus abundatis rē.)
Circā p̄mū sciēdū est q̄ ap̄t̄l̄s ad hoc vt corinthū libe-
raliter tribuāt p̄ponit eis macedones in exemplū. Et cō-
mēdat eos q̄tum ad duo. scilicet q̄tum ad patientias in aduer-
sis. Sc̄do q̄tum ad liberalitatē in donis ibi. (Et altissima
paupertas rē.) Circa p̄mū sciēdū est q̄ ap̄t̄l̄s iuducit eos
ad elemosynas vt merita ip̄oꝝ crescāt. et ideo in illo tēpo-
re hoc fecit q̄n̄ possunt mereri. scilicet in tēpoꝝe gr̄e: tūc enim ele-
mosyne meritorie sunt. Et hoc est q̄d dicit. Notā vobis fa-
cim⁹ gr̄as. i. gratuitū donū dei. scilicet elemosynarū largitiōez
et dicit hoc eē gr̄as: q̄ q̄qd boni facimus ē ex gr̄a dei: que
qdē gr̄a nō est data istis s̄z mibi: idē q̄tum. scilicet ex mea paratio-
ne et sollicitudine et monitiōe macedones ad hoc moti sūt.
Ep̄. 3. Mibi aut̄ olum sc̄oꝝ minimo rē. Data est inq̄ mibi
in ecclesijs macedonie. i. apud fideles macedonie. Que
q̄dem gr̄a est q̄tum ad duo. scilicet q̄tum ad patientias: q̄ in mul-
to exp̄mēto rē. (Ubi ponit r̄ditiones patientie p̄sc̄e. Una
ē q̄ h̄o sit cōstās ita q̄ nec timore tribulatiōis deiciat: s̄z
nec ēt in ip̄o tribulatiōis exp̄mēto. Et iō dicit q̄ in multo
exp̄mēto tribulatiōis. scilicet cōstātes fuerūt. Alia est q̄ in ip̄is
tribulatiōibus gaudet sic legit de b̄o Lauretio: et q̄tum
ad hoc dicit. Abūdātia gaudij ip̄oꝝ. scilicet macedonū fuit Jac.
p̄. Omne gaudiū existimate rē. Ro. 12. In tribulatiōe gau-
dētes rē. Uel in multo exp̄mēto tribulatiōis: nō quā ip̄i
passi fuerūt: sed quā viderūt pati in macedonia abūdātia
gaudij ip̄oꝝ fuit. (Itē sc̄do gr̄a est q̄tum ad liberalitatē
in elynis. Et q̄tum ad hoc dicit. (Et altissima rē.) Ubi duo
facit. P̄rio ponit eoz liberalitatē. Sc̄do exponit q̄d dixit
ibi. (Nō s̄z v̄tutē rē.) Dicit ḡ p̄mo. Nō solū fuerūt pa-
tiētes in tribulatiōibus. scilicet macedones: s̄z ēt fuerūt libera-
les: q̄ altissima. i. maxīma paupertas eoz vel nobilissima.
Sc̄do h̄o. facit paupertatē altā eleuatiōē sp̄s supra res tē-
porales et r̄ptus eaz. Et sic istoz paupertas altissima erat
q̄ nō habebāt diuitias et cōtēnebāt eas. Jac. 7. Nōne de-
elegit pauperes in mūdo rē. Nec inq̄ paupertas abūdauit
.i. excreuit in diuitijs copiose dādo. S̄z hec expositio glo-
se nō videt eē fm̄ itētiōē ap̄t̄l̄. Et iō aliter dōm est. Altissi-
ma paupertas rē. (Ubi sciēdū est q̄ h̄o ex duab⁹ causis
h̄z p̄mptū aiūm ad dādū satis. scilicet ex abūdātia diuitiarū: sic
sunt diuites vel ex r̄temptu diuitiarū: et sic idē facit in pau-
pere cōtemptus q̄d facit in diuite abūdātia. Et iō dicit al-
tissima paupertas sic supra abūdauit. i. efficiē abūdātie seē i
diuitias simplicitatis eoz: q̄ cor eoz erat solū ad deum. et
ex h̄o p̄ueit r̄pt⁹ diuitiarū. puer. 10. Simplicitas iustoz rē.
(Cōsequēter cū dicit. (Quia s̄z v̄tutē rē.) Exponit q̄d dicit

q̄t cōmēdādo ip̄oꝝ liberalitatē q̄tum ad tria. scilicet q̄tum ad
q̄tūtatē dati. q̄tum ad voluntatē dandi. et q̄tum ad or-
dinem dationis. Quātū ad q̄tūtatē dati: q̄ dederūt su-
pra v̄tutes. Et iō dicit. Vere abundauit in diuitias: q̄ ego
reddo illis testimoniū q̄ fuerūt volūtarij ad dādū fm̄
v̄tutē rez suaz. et supra v̄tutem: q̄ in t̄m̄ dederunt q̄ post
eguerūt. Uel dōm est et melius q̄ est v̄tus iterior animi: et
v̄tus exterior. scilicet facultas rez tēporaliū. V̄tū iterior ē p̄m-
ptitudo animi ad dādū. Et iō dicit. Testimoniū illis red-
do q̄ fuerūt volūtarij ad dādū fm̄ v̄tutē animi iteriorē:
et supra v̄tutē exteriorē. scilicet diuitiarū. Thob. 4. Si mltū ti-
bi fuerit rē. (Cōtra. Quicūq̄ dat. s̄. v̄tutē dat imodera-
te. R̄n̄deo. Dōm est q̄ v̄tus in dādo pōt cōsiderari dupl̄r
.i. simpl̄r seu absolute: et s̄z p̄portione alioꝝ. Quādo ḡ dat
plus q̄ alij sue p̄portionis nō peccat: s̄z si simpl̄r dat supra
v̄tutē tūc imoderate dat. Sic ergo cōmēdat eoz libera-
litatē q̄tum ad q̄tūtatē dati. Cōmēdat aut̄ eam q̄tū ad
voluntatē dandi. cū dicit. (Nō volūtarij fuerūt.) Exo. 25.
Ab oī q̄ v̄ltronēus offert. In hoc aut̄ fuerunt volūtarij:
q̄ rogauerunt nos cuz multa exhortatiōe. obsecrātes. i. ro-
gātes. Quasi. d. Nō solū rogauerūt: s̄z et per rōnes nos i-
duxerunt vt habeāt gr̄as et cōicationē misterij rē. i. vt lice-
ret eis dare sua pauperibus sc̄is q̄ sunt in hierl̄m: nō repu-
tātes se facere gr̄as nobis: s̄z q̄ eis gr̄a fiat. Deb. vlt. Bene-
ficētie aut̄ et cōionis rē. Cōmēdat et eoz liberalitatē q̄-
tum ad ordinē dandi: q̄ nō solum sua dederunt: s̄z p̄mo se-
ip̄os: q̄ talis v̄z eē ordo in dādo: vt p̄mo homo sit accept⁹
dō. Hen. 4. Respexit dñs ad Abel. scilicet p̄mo: et ad munera ei⁹
p̄sequēter. Eccl̄. 30. Miserere aie tue rē. Et iō dicit. Nō
sicut sperauim⁹. Quasi. d. Vere volūtarij fuerūt: q̄ non
sicut sperauim⁹. i. nō ea itētiōē q̄ putabamus: vt. s̄. darēt p̄
culpis redimēdis: sed semetip̄os dederūt p̄m̄z dñō emē-
dādo vitam suaz: et deide nobis obediēdo p̄ oīa p̄ volunta-
tē dei q̄ est vt subdātur hoies vicarijs suis. Deb. vlt. Obe-
dite p̄positis vestris rē. (Cōtra. Blosa dicit q̄ nō alr̄ erat ab eis
recipiēdū: nisi. scilicet p̄us seip̄os dedissent dō. ergo videt q̄ nō
sunt recipiēde elemosyne a pctōrib⁹. (Sed dōm est q̄
nō est ab eis recipiēdū q̄n̄ dant ea itentione vt foueātur
in peccatis. Sic ḡ posito exemplo macedonū: ostēdit se cō-
sequēter permotū esse hoc exemplo. cuz dicit. (Ita vt ro-
garemus titus.) Quasi diceret. In t̄m̄ nos p̄moti fuim⁹
hoc exemplo de liberalitate macedonū: vt. scilicet rogaremus
titus: vt ēt vos sitis p̄cipēs isti⁹ gr̄e: vt. scilicet titus quēadmo-
dū cepit vos monere ad b̄n̄ficiēdū postq̄ vidit vos cor-
rectos et iuducere vos ad cōionē: ita pficiat in vob⁹: et sp̄ialr̄
grām istam de largitiōe elemosynarū: vt nō desit vobis.
Phili. 2. Qui cepit in vobis rē.

Cōsequēter amonet eos vt h̄o exēplo ip̄i iuducant. cū di-
cit. (Sicut sicut in oibus rē.) Ubi duo dicit. P̄rio monet vt ip̄i
exēplo macedonū sint p̄mpti ad elemosynas faciēdū.
Sc̄do quādā suspiciōē aufert ibi. (Et nō q̄si imperās di-
co rē.) Dicit ḡ. (Sicut sicut in oibus rē.) Q. d. Sicut vos su-
peratis macedones in oibus alijs gratijs. ita debetis eos
supare. et in ista. scilicet elemosynis faciēdis. Et h̄o est q̄d dicit. Si-
cut in oibus alijs abundatis. Et p̄mo in his que p̄nēt ad
intellectum et q̄tum ad hoc dicit. In fide qua creditur. et ser-
mone quo cōfitemur. Ro. 10. Lorde credidit ad iusticiā: q̄-
tū ad fidē. ore aut̄ p̄fessio fit ad salutē. q̄tum ad sermōē.
In scientia scripturarū. p̄. 2. Cor. 13. In omnibus diuites fa-
cti estis rē. Sc̄do in his que pertinent ad opus. et q̄tum ad
hoc dicit. Et in omni sollicitudine. scilicet bene operandi. Ro.
12. Sollicitudine nō pigri. Tertio in his que pertinent ad
affectum. et q̄tum ad hoc dicit. In charitate vestra sp̄i-
tuali habita in nos supabūdatis. Col. 4. Sup omnia cha-
ritatē habentes rē. Sicut inq̄ in omnib⁹ istis abūdatis

Ad corinthios II.

ita. s. rogavi Titus: vt in hac gra. s. elynarum abüdetis. Et qz posset haberi suspicio qz qsi ex impio mādaret: vt daret elynas. Cōtra qd est qd dicit Eccl. 34. Vos autē cū austeritate rē. Et ideo ptra remouet dicēs. Nō qsi imperās dico. hoc est qz rogavi Titū vel qz ego ipse hoc dico vobis. nō feci quasi imperās. p^o Pet. vlt. Nō vt dñantes in cleris. S3 dico hoc comprobās. i. volēs cōprobare p alioz sollicitudine. s. macedonuz vestre charitatis ingeniu. ¶ Ubi sciēdum est qz ingenium bonum sumit nō solum p aptitudine ad sciēduz facilius: s3 etiaz ad bene operāduz. Cuius rō ē. qz ad hoc qz aliquis bene operet expigit scia dirigēs. Et iō sicut in adiscendo dicit boni ingeny esse qui cito capit verba magistri: ita in operādo boni ingeny dicit qui exemplo alioz cito mouet ad bene operāduz. Et ideo dicit apls. Cōprobans. i. probare volens bonum ingeny vestrum. i. qz promptam voluntatem habeatis ad dandum moti exemplo macedonum. p^o Cor. 4. Non vt confundam vos hec scribo.

¶ Lectio.

II.

Sitis enī gratiam domini nostri iesu christi. quoniam propter vos egenus factus est cum esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Et cōsiliū in hoc do. Hoc enī vobis utile est. qui non solum facere sed et velle cepistis ab anno priore. Nunc vero et facto perficite: vt quemadmodum promptus est animus voluntatis: ita sit et perficiēdi ex eo quod habetis. Si enim voluntas prompta est s̄m id quod h3 accepta est non s̄m id quod non habet: Nō enī vt alijs sit remissio vobis autē tribulatio: s3 ex equalitate in presenti tempore vestra abundantia illoz inopiā suppleat. vt et illoz abundantia vestre inopie sit supplementū: vt fiat equalitas sicut scriptam est. Qui multum nō abundauit et qui modicum non minorauit.

¶ Dic iducit corinthios ad dādum elynas exemplo xpi dicēs. Volo comprobare ingenium vestru bonū ad dādūz. s. pauperibus: et hoc facere debetis exemplo xpi. enī. i. qz scitis grām dñi nostri iesu xpi quā qdē humano generi cōtulit. Jo. p. Gratia et veritas p iesu xpm rē. Et hec dicit gratia: qz quicqd filius dei penalitātū nostrarū assumpsit totum gratie est imputādū. qz nec pñtus alicuius bonitate: nec alicuius virtute coactus: nec inductus sua necessitate. Est autē grā ista quōd ppter nos egenus factus est. Et dicit egen^o qd plus est qz pauper. Nam egenus dicitur ille q nō soluz parū h3. sed qui idiget seu eget. Pauper vō ille qui parū h3. Ad significādū q maiorē paupertatē dicitur egenus factus est. s. in temporalibus. Luc. 9. Filius hoīs nō habet rē. Trens. 3. Recordare paupertatis rē. Est autē factus egenus nō ex necessitate: s3 ex voluntate. qz grā ista iam non esset grā. Et iō dicit. Cum diues esset. s. in bonis spūalibus. Ro. 10. Idem deus diues in oēs rē. puer. 8. Mecū sunt diuitie rē. Dicit autē esset nō fuisse. ne videret xps amisisse diuitias spūales cū assumpsit paupertatē. Sic enī assumpsit hanc paupertatē qz illas estimabiles diuitias nō amisit. ps. Siml in vnū diues et pauper. Diues in spūalibus: pauper in temporalibus. Cām autē quare voluit fieri egenus subdit cum dicit. Ut illius inopia diuites essemus. i. vt illi^o paupertate in temporalibus vos essetis diuites in spūalib^o. Et hoc est ppter duo. s. ppter exēplū et ppter sacm. Propter exēplū qdem: qz si xps dilexit paupertatez et nos exemplo suo

debemus diligere eam. Diligēdo autē paupertatem in temporalibus efficiemur diuites in spūalibus. Jaco. 2. Nonne deus elegit pauperes in mundo: diuites in fide rē. Et ideo dicit. (Ut illius inopia rē.) Propter sacm autē qz oia que xps egit vel sustinuit fuit ppter nos. Unde sic per hoc qz sustinuit mortē liberati sumus a morte eterna et restituti vite: ita p hoc qz sustinuit iopiaz in temporalibus liberati sumus ab inopia in spūalibus et facti diuites in spūalibus. p^o Cor. 8. Diuites facti estis in illo in oī scia rē.

¶ Cōsequēter autē dicit. (Cōsiliū in hoc do rē.) Inducit eos ad dādum ex parte eoz. Et circa hoc duo facit. Prius ponit ipsoz vtilitatē que ex hoc puenit. Secūdo ostēdit qz hoc etiam ab ipsis volūtū est. s. vt darent elemosynas ibi. (Qui nō solum rē.) Dicit qz cōsiderās hoc bñficiūz cōsiliū vobis do. i. hortoz vos ad hoc. s. ad dādum elemosynas. s. nō solum ppter vtilitatē scōuz qui sunt in hierusalem: sed et ppter vtilitatē vestraz. puer. 27. Boni amici cōsilijs anima dulcoratur rē. Et hoc: qz vtile est vobis. Bonū enim pietatis plus est vtile facienti qz illi cui fit: qz faciens reportat inde cōmodū spūale. recipiēs vero temporalē. p^o Thi. 4. Pietas ad oia valet. Hoc autē nō solum est eis vtile: sed etiā ipsi hoc voluerunt. Et ideo dicit. (Qui nō solum rē.) Ubi tria facit. Prius cōmēmorat bonū pncipiū in eis. Secūdo hortatur eos ad debitum finē ibi. (Nūc vero et facto rē.) Tertio exponit qdāz qd dixerat ibi. (Si enim volūtas rē.) Dicit qz. Vere debetis libenter dare elemosynas: quia nō solum est vobis vtile: sed etiam hoc ipsuz velle sponte cepistis. s. dare elemosynas a priori āno quo. s. veni ad vos. Uel a priori āno. i. precedenti. qsi dicat. Plus est velle qz facere. iuxta illud Eccl. 18. Verbum melius est qz datus rē. Et ideo debetis esse prompti ad dādum. Et qz estis prompti ad dādum: alioquin illa voluntas esset frustra. p^o Jo. 4. Nō diligamus vbo neqz lingua rē. Phil. 2. Qui cepit in vobis rē. Et huius ratio est vt quēadmodū promptus est animus voluntatis. i. discretio voluntatis s3 hō. pmptra est: ita sit pmptra discretio pficiēdi. Uel aliter vt animus sumat p volūtate. Et tunc dicit. Quēadmodum pmptri fuistis ad volēdu ita pmptri ad pficiēduz. et hoc ex eo quod habetis. i. s̄m facultatem vestram.

¶ Cōsequēter exponit hoc qd dicit. Ex eo qd habetis dicēs. (Si enī rē.) Quasi dicat. Dico qz debetis eē pmptri ad dādū et in hoc nō itēdo vos grauare: vt. s. detis supra facultates vras: qz forte volūtas pmptra ad h iducit vos: s3 in h opus nō pōt imitari volūtate. Et iō dicit. (Ex eo qd hētis.) Enī p qz si volūtas pmptra ē s3 id qd h3 accepta ē. Et hui^o rō ē: qz volūtas accepta ē i pfectiōe opōnis: op^o autē nō pficit nisi ex eo qd habet. Et iō dicit s̄m qd h3 accepta ē Tob. 4. Si multū tibi fuerit abūdāter tribue rē.

¶ Cōsequēter cū dicit. (Nō. n. vt alijs rē.) Rēouet suspiciōne qndā. Possēt. n. dicere isti. Si dām^o elynas pauperib^o scis q sūt i hierlm ipsi ociosi viuēt et nos dāna patiemur et sic efficiemur miseri. Iō apls pmo hāc suspiciōne excludit. Scōo suā itētiōez manifestat. Tertio vō s̄m rmat pauertatē et remouet suspiciōez cū dicit. (Nō. n. vt alijs rē.) Q. d. Nō. n. ita moneo vos elynas dare: vt alijs sit refrigerium dū ociose viuērent de elynis vris. vob autē sit tribulatio. i. paupertas: qz vos affligimini. S3 nūqd peccāt illi q dāt oia alijs et ipsi postea paupertate affligūt. Et vī q sic p hec vba apli. Rūdeo dōz ē s3 hō. q meli^o cēt totū dare paupib^o et affligi p xpo. Illud autē qd dicit hic: cōdescēdo: fecit qz i firmi erāt et forte deficerēt si egestate pmerēt. ¶ Intētiōne suā manifestat. cū dicit. (S3 ex equalitate rē.) qsi dicat. Nō itēdo tribulationē vestram: sed quandā equalitatem. vt. s. vestra abūdātia rē. Quod pōt exponi tripliciter.

ter. Primo de equalitate caritatis. Secundo de equalitate portiois. Tertio de equalitate voluntatis. De equalitate caritatis: quia isti. scilicet corinthii abundabant in temporalibus et deficiebant in spiritualibus. scilicet vero qui erant in hierusalibus abundabant in spiritualibus et deficiebant in temporalibus. Vult ergo ut fiat inter eos equalitas caritatis. ut scilicet illi qui abundabant in temporalibus dent medietatem omnium illis qui deficiunt in eis. et isti dent medietatem spiritualium eis: ut sic sint equaliter diuites. Et id hoc potius dicit. ut scilicet ex equalitate caritatis. id est in dimidia parte bonorum vestrorum in presenti tempore quod breue est vestra abundantia terrenorum suppleat illorum inopia et deseruerunt omnia mundi. et ut illorum abundantia. scilicet in spiritualibus sit supplementum vestre inopie in spiritualibus. id est ut sitis participes vite eterne. Luc. 16. Facite vobis amicos. Et cetera. In diuisione sortis da et accipe. da temporalia et accipe spiritualia. De equalitate autem portiois exponit sic et melius. Vos corinthii habetis abundantiam temporalium. scilicet qui sunt in hierusalibus abundantiam spiritualium. Volo ergo ex equalitate: non quod sit secundum caritatem: sed secundum proportionem. ut scilicet sicut illi sustentant egyptis vestris: ita vos ditemini precibus illorum apud deum. Sicut enim illi non ita ditantur de bonis vestris temporalibus: sicut vos estis diuites. ita nec vos bonis illorum spiritualibus ditemini sicut illi. Et id dicit. Sed ex equalitate perditis vestra abundantia terrenorum illorum. scilicet inopia in temporalibus suppleat: ut et illorum abundantia in spiritualibus. prima Cor. 9. Si nos vobis spiritualia seminauimus et cetera. De equalitate autem voluntatis exponit sic. Sed ex equalitate et cetera. id est volo quod sit in vobis equalitas voluntatis: ut scilicet si illi habent voluntatem communicandi vobis ea in quibus abundantia: ita vos habeatis voluntatem communicandi illis ea in quibus abundantia.

Consequenter confirmat hoc per auctoritatem. Unum dicit. Sic scriptus est. Exo. 16. Qui multum. scilicet collegerat de mana. id est qui amplius habuit quam gomor non abundauit. id est non habuit ultra sufficientiam suam. et qui modicum non minorauit. id est non defecit ei: quia omnes equaliter abundabant. ut dicitur Exo. 16. Et sic nec qui plus collegerat plus habuit: nec qui minus parauerat reperit minus.

Lectio. III.

Ratias autem deo qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde titi quoniam exhortationem quidem suscepit: sed cum sollicitior esset sua voluntate profectus est ad vos. Misimus etiam cum illo fratrem nostrum: cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. Non solum autem: sed et ordinatus est ab ecclesiis comes peregrinationis nostre in hac gratia que ministratur a nobis ad domini gloriam et destinata voluntate nostra. Venientes hoc ne quis nos vituperet in hac plenitudine que ministratur a nobis in domini gloriam. Prouidemus enim bona non solum coram deo: sed etiam coram hominibus. Misimus autem cum illis fratrem nostrum quem probauimus in multis sepe sollicitum esse: nunc autem multo sollicitiorem: confidentia multa in vos siue pro titi qui est socius meus: et in vobis adiutor: siue fratres nostri apostoli ecclesiarum glorie christi. Stentione ergo que est charitatis vestre et nostre glorie pro vobis in illos ostendite in faciem ecclesiarum.

Postquam tractauit de collectis dandis. hunc tractat de mi-

nistris pro quibus collecte fiat. Et circa hoc duo facit. Primo nominat eos. et recomendat eos corinthiis ibi. (Questionem quam que et cetera.) Circa primum tria facit. Primo. nominat titum. et Barnabam ibi. (Misimus autem cum illis frater et cetera.) apollo ibi. (Misimus autem cum illis et cetera.) Circa titum duo commendat. scilicet eius sollicitudinem et sollicitudinis signum ibi. (Quoniam exhortationem et cetera.) Dicit ergo. Dixi si propter quod rogavi titum ut proficeret gratias istas de egyptis colligeredis: quod iminet sollicitudini mee: ex ordinatione apostolorum. de quo inueni et ipsum sollicitum. Et id ago gratias deo. quod dedit eandem sollicitudinem quam ego habeo pro vobis exhortandis et promouendis ad opera misericordie in corde titi: quia ipse est sollicitus est: sicut et ego ut proficiat in vobis hac gratiam. Heb. 6. Lupinus unquamque vestrum eadem ostentare sollicitudinem et cetera. Ro. 12. Qui preest in sollicitudine. Signum autem huius sollicitudinis est: quia quoniam rogavi eum ipse sensit exhortationem mee. Et id dicit. Quoniam exhortationem quidem suscepit. Et quia profectus est quod peti. Unum dicit. Sed cum sollicitior esset sua voluntate quam mea exhortatione: profectus est ad vos: qui tamen primo recusabat venire propter peccata vestra. Ro. 12. Sollicitudine non pigri.

Consequenter cum dicit. (Misimus autem et cetera.) Tractat de secundo ministro. Et circa hoc duo facit. Primo commendat ipsum. Secundo subdit rationem quare mittit tam solenes nuncios ibi. (Venientes et cetera.) Frater iste scilicet quidam est Lucas. vel scilicet alios Barnabas. quem quidem commendat ex tribus. scilicet ex fama: quia laus eius. scilicet luce est in euangelio ab eo scripto pro omnes ecclesias: quia est approbatus pro apostolos. Vel laus. scilicet Barnabe est in euangelio predicato ab ipso pro omnes ecclesias: quia iudeis et gentibus. Unum dicit Barnaba. Act. 10. erat vir bonus plenus fide et spiritu sancto. Item commendat ipsum ex societate sua: quia non solum est famosus: sed ordinatus est ab ecclesiis iudee comes peregrinationis mee. id est predicacionis mee: quod ut peregrinamur a deo et cetera. Et hoc est verum de Luca: quia ipse fuit vniuersus de 72 discipulis et socius pauli. De Barnaba scilicet: quia per spiritum sanctum. Act. 13. Segregate mihi Barnabam et paulum in opus et cetera. Et scilicet est comes in hac gratia. scilicet collectiois egyptiarum. Vel in hac gratia. scilicet predicacionis: de qua dicitur Ephe. 3. Mihi autem omnium scilicet minimo et cetera. Item commendat eum ex officio: quia est minister gratie que ministratur a nobis. prima Cor. 4. Sic nos existimet homo supra. 3. Qui et idoneos nos et cetera. Ministratur autem gratia ista ad domini gloriam: ut scilicet dominus noster glorificet. scilicet de egyptis factis de uersione apostolorum predicacionis nostre: quia ut dicitur. i. 4. In multitudinem populi et cetera. Item ministratur ut voluntas nostra impleat: quia nos hoc volumus fieri. Et ideo dicit. Et voluntatem nostram destinata. id est predestinata a deo quod predestinavit ab eterno nos talem voluntatem habere.

Consequenter cum dicit. (Venientes et cetera.) Assignat causam quare mittit tam solenes nuncios. Et primo hoc rationem assignat. Secundo probat ibi. Prouidemus ergo et cetera. Dicit ergo. Cuius gratia tam solenes nuncios mittimus est ista: ut sciatis negocium huius mundi iesse cordi nostro. Et id dicit. Venientes scilicet. scilicet ne quis nos vituperet in hac plenitudine que ministratur a nobis in domini gloriam. Quod dicitur. Vt vituperemus quod posset mihi impingi ab aliquibus vel negligetie. si non mitterem strenuos. Vel fraudis: si non mitterem securos. Et isti strenui erant et prompti et securi: quia dati ab ecclesiis: et electi per spiritum sanctum. supra. 6. Nemini dantes vlla offensionem et cetera. Dicit autem in hac plenitudine. scilicet egyptiarum vel uersionis gentium. i. pe. 4. Unusquisque sicut accepit gratiam in alterum tradit et cetera. Et hoc probat dicens. prouidemus enim et cetera. Quod dicitur. Vniuersum dico de uenientes: quia prouidemus. id est prouidere debemus bona. id est ut opera nostra bona sint non solum coram deo ut ei placeamus: sed et coram hominibus ut scilicet eis bona videant. Et hoc facit sollicito procurando et bonos imitando. Ro. 12. Adherentes bono et cetera.

Consequenter cum dicit. (Misimus autem cum illis et frater noster et cetera.) tractat de tertio nuncio. scilicet apollo. Ubi duo facit. primo commendat eum de sollicitudine cum dicit. Quem scilicet apollo probauimus sepe sollicitum esse de salute vestra. nunc autem multo sollicitiorem. Nam sic

Ad corinthios II.

supra apparet apollo fuit primus qui post apostolum predi-
cavit apud corinthū. p^o Cor. 3. Ego platanus apollo rigavit.
Dic autē turbatus de peccato ipsoꝝ recessit et sollicitudi-
nem quam ante p^o ipsis habebat postposuit. Nūc vero au-
dita conversione eoz factus est de salute ipsoꝝ sollicitior
q̄ antea esset. Ephe. 4. Solliciti seruire vnitates spūs rē.
Ro. 12. Qui preest in sollicitudine rē. Secūdo subdit cau-
sam sollicitudinis quā assumpsit. qz apollo confidit de vo-
bis ex his que titus dicit de vobis cōmēdas vos. Uñ dicit.
Multa cōfidētia in vobis siue pro tito q est socius meus.
et qz libēter venit in societate titi: et Luce seu Barnabe: et
qz ad hoc inductus fuit ab apostolis ecclesiarū que sunt
in india. Et ideo dicit. Siue fratres nostri apostoli ecclia-
rū indiae. s. idixerūt eū ad sollicitudinē habēdā p^o vobis.
que qdē ecclie sunt glie xpi. i. ad gliaz xpi.

Consequēter eū dicit. (Ostēsiōne q̄ que est rē.) Recom-
mēdat istos nūcios corinthijs dicēs. Quia tales misimus
ad vos q̄ ostēsiōne rē. i. ostēdatis opere q̄ charitatē habe-
tis ad eos et q̄ vere cōmēdāni vos et q̄ ego vere gloriatus
sim de vobis in facie ecclesiarū ad quas perueni et q̄bus
predicavi. Vel in facie dōm ecclesiarū: qz qd facitis eis i-
notescet oibus ecclijs. CAP. IX.



Nam de ministerio quod fit in san-
ctos ex abundantia est mihi scribere
vobis. Scio enim promptū ani-
mū vestroz pro quo de vobis glo-
rior apud macedones: quoniam et
achaya parata est ab anno preteri-
to: et vestra emulatio puocavit plurimos. Mi-
simus autem fratres vt ne quod gloriatur de
vobis enacuetur in hac parte: vt quēadmodū
dixi parati sitis ne cū venerint macedones me-
cum et inuenerint vos iparatos: erubescamus
nos et non dicamus vos in hac substātia. Ne-
cessariuz ergo existimaui rogare fratres vt pre-
ueniant ad vos et preparent repromissaz bene-
dictionem hanc paratam esse si quasi bñdictio-
nem non quasi auariciaz. Hoc autē dico. Qui
parce seminat: parce et metet. et qui seminat in
benedictionibus: de benedictionibus et metet.
Unusquisqz prout destinavit in corde suo: nō
ex tristitia aut ex necessitate. Mylarem enim da-
tozem diligit deus.

Supra apls iducit corinthios ad dādū elynas scis q sunt
in hierusalē. hic vō iducit eos q̄tū ad modū dādi. vt. s. by-
lariter et abūdāter dent. Uñ ad hoc q̄ bñ darēt misit taz
solēnes nūcios. Circa h̄ aut duo fac. p^oio excludit optina-
tā cām de missiōe nūcioꝝ. Secūdo vō astruit verā ibi. (Mi-
simus autē frēs rē.) Circa p^oimuz tria fac. p^oio excludit
suspitiōne. Secūdo ad hoc cāz assignat ibi. (Scio eni prom-
ptuz rē.) Tertio cām probat ibi. (Pro quo de vobis rē.)
Quātū ad p^omū qz posset aliqs dicere aplo. tu mones nos
q̄ bñ recipiamus nūcios quos mittis. S3 q̄re nō pot^o mo-
nes q̄ bñ largiamur elynas. Et iō hoc remouēs dicit. Nō ē
neciū q̄ h̄ moneā. Nā. i. qz de ministerio qd fit in sanctos
ex abundantia est: id est supflūū est mihi scribere vobis.
et hui^o cā ē: qz scio p^oimū aiuz vrm ad subueniēdū eis. ps.
Paratū cor meū de^o rē. Or aut sit p^oimū aiuz vester p^o-
bo ex duob^o: p^oio ex gliatiōe nra de vobis. Nā nisi scirez

vos eē p^oimū ad hoc: nō fuissēm gloriatus de vobis apud
alios. Et iō dicit. p^oio q̄. s. p^oio p^oimū anīmi vfi. s. p.
Glia nra rē. Et. s. 7. Multa mihi fiducia rē. Glorior apud
macedones. de h̄. s. qm̄ et achaya in q̄ corinthus metropo-
lis est. Parata ē ab āno p^oterito ad largiēdū. Secūdo ex effe-
ctu: qz vos puocastis exēplo vfo multos ad h̄. Et iō dicit.
Et vra emulatio. i. amor et studiū imitandi vos puocavit
plurimos: qz enim audierunt vos bene correctos pficere:
puocatur plurimi. s. ad pficiēdū. Prouer. 27. Ferrū fer-
ro acui^o rē. Sal. 4. Bonū autē emulamini rē. p^o Cor. 12.
Emulamini carissima rē.

Consequēter eū dicit. (Misimus autē fratres rē.) Po-
nit verā cām q̄re miserit tā solēnes nūcios. Et p^oio ponit
in gnāli. Secūdo in spāli ibi. (Ut quēadmodū dixi rē.) Cir-
ca p^omū duo fac. p^oio assignat verā cām dicēs. Cā aut q̄re
istos misit est nō q̄ credaz vos nolle subuenire pauperib^o:
s3 vt ne q̄ gliamur de vobis. i. ne glia nra quā habem^o de
vobis euacuet^o si. s. deficeretis. p^o Cor. 9. Bonū ē mihi mor-
ri rē. Euacuet^o inq̄ in hac pte: qz bñ cōstat mihi q̄ in alijs
vtutibus et bonis nō euacuabit^o gliaz meā. Secūdo cū dicit.
vt quēadmodū rē. hortat eos ad debitū modū dādi. Et p^o-
hortat vt dent p^oimū. Secūdo vt dent abūdāter ibi. (Ne-
cessariuz q̄ rē.) Tertio vt dent bylariter ibi. (Unusqz p^o-
ut destinavit rē.) Circa p^omū duo fac. p^oio ponit modum
dādi. Secūdo rōne assignat ibi. (Ne cū venero rē.) Mod^o
dādi est. vt. s. p^oimū detur. et ideo dicit. Ideo misi mistros
vt sitis parati ad dādū quēadmodū dixi. s. exēplo mace-
donū. Mat. 25. Que parate erāt rē. Prouer. 3. Ne dicas
amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi rē. Rō autē
hui^o est ne cū venerint mecū. s. ad vos macedones et iuene-
rint vos iparatos erubescamus nos. Quasi. d. Vobis erit
cōfusio si p^omisistis et nō soluisistis. S3 esto q̄ sustineatis et
nō curetis de fusione vestra. adminis caueatis erubescē-
tie nostre qui diximus vos esse paratos.

Consequēter eū dicit. (Necessariuz q̄ rē.) Hortat eos q̄
dent abūdāter. Et circa h̄ duo fac. p^oio ponit amonitiō-
ne. Secūdo amonitiōis rōne assignat ibi. (Hoc at dico rē.)
Dicit q̄. ne q̄ enacuet^o glia nra et vos nō erubescatis neciū
existimaui rogare frēs. s. lucas et tū et apollo vt pueniāt ad
vos vt pparēt repromissaz bñdictiōez hanc. s. elynas q̄ dicit
bñdictiō: qz est cā eterne bñdictiōis. Nā p^o actionē dādi
hō bñdictiō a deo. ps. Dic accipiet bñdictiōne a dño rē. Et
ab hoibus. Eccl. 13. Splendidū in panib^o rē. Prou. 22.
Qui p^oimū ē ad miam rē. Et dicit hanc bñdictiōez paratā eē
q̄si bñdictiōez. i. abūdāter et non q̄si auaricia. i. parce. Rō
autē q̄re debeāt abūdāter dare ē: qz ego dico q̄ q̄ parce se-
minat. i. q̄ parū dat in mūdo isto: parce et metet. i. parū re-
cipiet in alio seculo. Et dicit semiat: qz semia nra sunt q̄qd
boni fecerimus. Et ite: qz parū semiat nō multū collige-
tur. Sal. 5. Que seminauerit hō hec et metet: s3 multiplica-
ta. Et q̄ semiat in bñdictiōib^o. i. abūdāter metet et de bñdi-
ctiōibus. s. dei largā retributiōez. S3 nunquid nō metent
oēs abūdāter. Dōm est sic: q̄tū ad q̄tū p^oimū: qz oēs af-
fluēt et nullus ibi parce metet. S3 dicit abūdāter q̄si ad
pportōez et bñ seminātiū. p^o Cor. 15. Stella a stella differt.
Abūdāter oēs q̄tū ad p^omū subale: s3 parce in p^opartide ad
p^omū accūtales in quo ē scōꝝ dña. s. s. Qui multū nō abun-
dauit et q̄ modicū nō miorauit. Exo. 16. Or aliqui aliq^o pce
dat et cū magna charitate et abūdāter metet.

Consequēter eū dicit. (Unusqz eni rē.) Hortat eos vt
dent bylariter et gaudēter. Et circa h̄ duo facit. p^oio eni
monet eos ad gaudēter dādū. Secūdo rōz assignat ibi. (By-
larē. n. datorē rē.) Dicit q̄. Dico q̄ paretis illd qd vultis da-
re q̄si bñdictiōez. i. abūdāter et dignū bñdictiōne: non q̄si
auaricia. i. nō parce. Et h̄ dicit qz illd qd spōte fit nō pot^o aus